

TATİL YAZILARI: 3

TÜRK AİLESİNİ KİMLER TEHDİT EDİYOR?

Bilmem hangi İstanbul gazetesini okuyorsunuz? Daha doğrusu her gün okuduğunuz bir İstanbul gazetesi var mı? Para verip aldığınız bir gazeteyi okuyor musunuz? Yoksa yoksa İnternette işi bedavaya mı getiriyorsunuz? Ya Konya gazetelerini? Sahi, her gün düzenli olarak bir Konya gazetesi alıyor musunuz?

Ben mi? Ben her gün iki İstanbul gazetesi alırım. Sakın, 'Hangi gazeteleri alıyorsunuz?' diye sormayın; ben size sordum mu? Ayrıca, ayrı ayrı gazeteler olmak üzere yine her gün bir Konya gazetesi alırım.

Aldığım İstanbul gazeteleri farklı dünyaların gazeteleridir, bu sebeple doğruya daha yakın kolay yaklaşabilmekteyim. Sahi doğru nedir? Aslında her iki gazete de doğruyu yazıyor olabilir? Her gazete aynı olay için kendine göre bir doğru bulabilir.

Asıl konumuza geçmeden önce küçük bir olayı anlatmak istiyorum. Bilirsiniz, ayda bir defa, Perşembe günleri Ankara'ya giderim ve *Türk Dili* dergisinin yazı kurulu toplantısına katılırım. Erken gittiğim günlerde gazeteleri Ankara Otogarı'nda alırım. İşte böyle bir günde gazeteciye istediğim gazete adlarını söyleyince sırada bekleyen gençten birisi şaşkınlıkla, "Allah Allah!.. Hayret!.." ifadelerini kullanmıştı. Yani benim farklı dünya görüşlerini yansıtan iki İstanbul gazetesini almam şaşkınlık yaratıyor! Bugün A, B veya C gazetelerini alan bir kişinin V, Y veya Z gazetelerinden birini de ikinci gazete olarak alması hayretle karşılanıyor.

Konu olarak ele alacağım gazetenin adı *Milliyet*; adı vermekte bir sakınca görmüyorum. Haberle ilgili bilgileri ise ister istemez sansürleneceğim. Birsiniz bazı gazeteler özellikle hafta sonlarında bir hayli ek verirler. Bir de bayilerce araya sıkıştırılan market veya halı reklamı broşürleri var... Bir iki gazetemiz Pazar günleri yarım kiloya varan kâğıt kullanıyor dersem acaba yanılıyor muyum?

Milliyet de 30 Haziran 2007 Cumartesi günü üç ayrı ek verdi. Bunlar, her hafta verilen eklerdi. Biri, gazete boyutundaki *Milliyet Cumar-*

**Prof. Dr.
Saim
SAKAOĞLU**

tesi idi. Öbürleri yarım sayfa boyutundaki *Cumartesi Bulmaca* (8 sayfa) ve *Milliyet Televizyon* (18 s.) idi. Doğrusu eklerden beni en çok ilgilendireni 'Zeka Oyunları'na yer veren bulmaca ekidir. Öbür eklere ayıracığım toplam zaman beş dakikayı geçmez.

Benim bir merakım da kişi adlarıdır. Bu alanda ülkemizde en çok çalışan iki kişiden bir benim. 'Öbür kişi kimdir?' diye sorarsanız, cevap veremem. "Herhalde böyle bir meslektaşım vardır." diye düşünüyorum. Gazetenin televizyon ekinin ilk sayfasının neredeyse dörtte üçü bir genç kızımıza ayrılmış. Rahatça verilmiş bir poz. Kızımızın adı ve soyadı verildikten sonra, 'Kadın gibi kadın oldum' cümlesine yer veriliyordu. 'Kadın gibi kadın olmak...' 'Kızımız, evlenmiş, yuvasını kurmuş, mutluluktan uçuyor.' diyesiniz geliyor. Galiba, kadın gibi kadın olan bu kızımızın (özür dilerim) kadınıımızın adını merak ediyorsunuzdur. Ben de merak ediyorum ama adını değil, adının anlamını... Kızımızın / kadınıımızın adını ilk defa görüyorum, kitaplarda filan gördüğümü hatırlamıyorum.

Ad bilimciliğimiz tuttu yine, 'Acaba anlamı nedir?', 'Acaba Türkçe mi?', 'Acaba uydur gaydır adlardan mı?' filan demeye kalmadı, aklıma yeni moda ad koyma tekniklerinden biri geldi. Hani, analar babalar, "Bu çocuk bizim birleşmemizden oluştu, öyleyse adı da bizim adlarımızdan oluşacak bir ad olmalı!.." diyorlar ya, vallahi ben de kızımızın adını böyle yakıştırmaya bağlayıverdim. Hani Ahmet ile Ayşe evlenir de çocuklarına, cinsiyetine bakmaksızın Ahay veya Ayah adını veriverirler ya, ben de öyle düşündüm. Gerçi bu tür, bazen, az da olsa, anlamlı bir adı ortaya koyuverir. Refika kızımızla Hasan oğlumuzun bir çocukları olursa rahatlıkla Reha adını verebilirler. Nitekim böyle bir adımız var ve hem erkekler hem de kızlar için konulabilmektedir.

Gelelim kızımızın adına... Dedim ya ilk defa görüyorum, hemen bütün bilgilerimi seferber ediyorum. Adın ikinci hecesi "...şin"dir. Hani Gökşin (Sipahioğlu), sarışın gibi (Nuşin diye bir adı da hatırlıyorum.) adlarımız var ya, onlardaki ekin kardeşi olmalı. Ya, üç sestene oluşan ilk hece? Yoo, onu söyleyemem; siz oraya uygun bir kelime bulur, adı ortaya koyuverirsiniz. Ama sakın uğraşmayın, bulamazsınız.

Neyse, adı bir kenara bırakalım da bu filozof kızımızın görüşlerine gelelim. Ekin iki sayfası (s. 6-7) neredeyse bu kızımıza ayrılmış. Hem de iki tane de kocaman fotoğrafıyla. Fotoğraflar, kapaktaki kadar masumane... biz, kendisiyle yapılan konuşma sırasında Birsen Altıntaş'ın "Sevgili Mengü (kızımızın soyadı), doğrusu adınızın anlamını merak ediyorum. Acaba araştırdınız mı?" türünden bir sorusunu ve beni rahatlatacak bir cevabı bekliyorum. Yok oğlu yok. Yeni sayfaya geçilirken (s.7), kapaktaki başlığa bir de ek başlık getirilmiş: *Radikal konular da konuşulmalı*. Ve aynı sayfanın eteğinde özel bir başlık altında ve çerçeve içinde kızımız bombayı patlatıyor: *Evlilik kurumuna çok sıcak bakmıyorum*. (Yani az sıcak mı bakıyorlar?)

Kızımız 25 yaşındaymış, "Bilkent Üniversitesi Siyasal Bilgiler mezunu", "Galatasaray Üniversitesinde Sosyoloji yüksek lisansı" yapmış...

Doktorasını da herhâlde Koç veya Sabancı Üniversitelerinin birinde yapar... Gelip de benim Selçuk’umda veya Cumhuriyet’imde yapacak değil ya.

Bakalım, evlilik kurumuna çok sıcak bakmayan kızımızın bu konudaki sair görüşleri nelermiş?

“Evli değilim, evlilik kurumuna da, açıkçası çok sıcak bakmıyorum. Kiminle birlikte olduğunu devlete imza ile bildirme ne için gerekli? Bir de, biri birden bire malının yüzde 50’sine ortak oluyor. Sen birinin malına ortak oluyorsun durumu da canımı sıkıyor. Neden yani, niye böyle olsun? Evlilik anlaşması da bana ayrıca saçma bir şey olarak geliyor...”

Ve kızımızın incileri bu minval üzere sürüp gidiyor. Galiba kızımızın kafasındaki yerli filmler etkili olmuş, bana göre fakir bir delikanlıya gönül vermek istemiyor!

Değerli okuyucularım, bu hanım kızımız ekin ilk sayfasında tanıtılırken ‘kadın gibi kadın oldum’ cümlesiyle tanıtılmıştı. Şu ‘kadın gibi kadın olan, evli de olmayan kızımızın cevherlerine doğrusu şaşırmadık! Gazetelerin sayfalarında, televizyon kanallarının ıvır zıvır programlarında “düzeyli birliktelik”ten söz eden kadın gibi kadınların yaratacağı ortam elbette daha farklı olmayacaktı. “Çocuğumun babasını ne yapacaksınız? Ben biliyim, yeter” diyen hanım kızımız ‘baba’yı niçin saklıyordu acaba? Sakladığı yoksa ‘babalar’ mıydı!

Toplum kökünden sarsılıyor; kutsal aile yuvaları dinamitleniyor. Belden aşağı vuran filmler ve tiyatro oyunları vardı; onlara bir de televizyon dizileri ve hanımefendilerin konuşmaları eklendi. İşin ilgi çekici yanını yazımızın sonuna sakladık. Sıkı durun ve önleminizi alınız. Bu kızımız bir televizyon kanalında, haftanın beş günü kadınlarla ilgili bir sohbet programı sunuyormuş. Elbette ne kanalın adını vereceğim ne de programın adını... Zavallı kadınlarımız, bu programı izleye izleye kim bilir ne hâllere giriyorlardır. Düşününüz bir kere, televizyonda görünme aşkına “...şin” kızımızın ne cevherlerini dinliyorlardır. Mesela ‘evliliğe sıcak bakmıyorum’, ‘evlilik anlaşması saçma sapan bir şey’ veya ‘kiminle birlikte olduğum devletin neyine gerek’ misüllü cümleler acaba akşamları evlerde nasıl yansıma buluyor?

Kızımızla ilgili notlarımızı bitirirken bir de oğlumuzla ilgili not düşmek istiyoruz. Onun da adını vermeyeceğim. Aynı gazetenin 28 Haziran 2007 tarihli sayısının sağ üst köşesindeki haber onunla ilgili. Gazetenin hafta arası ekinde ise bol acılı bir konuşma var. Oğlumuz pek ünlü bir şarkıcı / türkücü / oyuncu... “Gerçekten gay olup da bende gözü olanlar var.” buyuruyorlar.

Her iki konuşmadan da öğreniyorum. Hem de ikincisini daha okumamışken. Yakup Kadri’nin romanını hatırlıyorum, tuz taşı kesilen eski çağ insanlarını hatırlıyorum. Tıbbı çok iş düşeceğe benziyor deyip noktayı koyuyorum: Allah....

Prof. Dr. Haşim KARPUZ

Eskişehir ve Konya Evlerinin Geleceğine Dair

Eskişehir ve Konya Anadolu'nun iki önemli tarihi kentidir. Konya konumu itibariyle verimli topraklarıyla Çatalhöyük'ten günümüze kadar daha yoğun iskân görmüş, Anadolu Selçuklu Devleti'nin başkenti olmuş, Osmanlı ve Cumhuriyet dönemlerinde bu önemini korumuştur. Kentlere tarihî kimlik kazandıran bir bütün halinde şehrin eski halini algılamaya yarayan yapıların büyük bir bölümünü sokak, mahalle ölçeğinde eski evler oluşturmaktadır. Evler, mescit, cami, hamam, çeşme, sokaklar, sokaklara çıkma ve saçaklarıyla taşan ve perspektif kazandıran yapılardır. Evler sadece içinde yaşanan mekânlar değildir, sosyal tarihimiz ve medeniyetimizin de beşiği, toplumsal belleğimizin bir parçasıdır.

Eskişehir'in Odunpazarı semtinde 5-6 mahallede 200'e yakın eski Türk evi 1980'li yıllarda koruma altına alınmış ve yörenin koruma amaçlı imar plânı Polat Sökmen tarafından yapılmıştı. Belediyenin ilgisizliği yüzünden

önceleri çöküntü haline gelen bölgede, Odunpazarı evleri son beş yıldır bütüncül bir koruma ile restore edilip yaşatılmaya başlanmıştır. 11 Ağustos 2007 Cumartesi günü Odunpazarı Belediyesi Konya'da bir sergi açarak, koruma çalışmalarını tanıttı. Başkan Burhan Sakallı, bölgenin yarından fazlasının restoresinin bittiğini, bu projenin bir medeniyet projesi olduğunu söyledi. Koruma Kurulu'nda görev yapan, Eskişehir evleri üzerine araştırmaları olan birisi olarak çok mutlu olalım.

Konya evleri malzeme, teknik, tasarım bakımından bölgenin en soylu evleridir. 1960'lı yıllarda geniş ölçüde iyi durumdaki kent dokusu korunmamış, yapılan imar planlarında kentin tarihi dokusu yok sayılmıştır. 1980'li yılların sonunda iyi durumda olan 19. yüzyıl kent dokularının bulunduğu yerler sit alanı ilan etmeye karar verdik. Meram'ı doğal ve kültürel, Konya çarşısını ticari - kentsel sit, Karatay - Mevlâna ve çevresini kentsel sit alanı yaptık. Gerek büyükşehir ve gerekse ilçe de belediyeleri koruma amaçlı planların yapımında ve eski evlerin restorasyonlarında isteksiz davranmaktadırlar. Cadde açmak, maili inhidam (yıkılma tehlikesi) raporları bazı evleri yıkıp koruma kararlarını kaldırdılar. Konya'da Koyunoğlu, Fuar Dedeler, Arapoğlu Kosti (Eski ANAP) ve Akçakonak gibi nadir ve şanslı evler korunup, restore edilmiştir.

Aslında Konya Belediye(si)leri sit alanlarında koruma amaçlı plânları yapıp evleri restore edebilirlerdi. Konya'da mahalli yöneticiler her zaman kültür varlıkları vatanın tapu senetleridir diye hamasi nutuklar atsa da oy kaygısı ile soğuk baktılar. Yaklaşık çeyrek asır boşa gitti. 2008 yılında Dünya Tarihi Kentler Birliği Konya'da toplanacak. Gezdirip gösterebileceğimiz tek başına kalmış, Selçuklu anıtlarından başka neyimiz var? Herşeye rağmen geç kalsak da zararın neresinden dönülürse kârdır. Mengüç Caddesi, Celâl Sokak, Sokullu Mehmet Paşa, Nakipoğlu gibi sokakları acil sağlıklılaştırmamız, restore programına almamız ve başlamamız gerekir. Aile hayatımızın, sosyal tarihimizin, tarihi ve mimari varlıkları evlerimizin kültür varlıkları içinde özel bir yeri ve önemi vardır. Kent merkezi ve ilçelerdeki, tescilli evleri, Meram bağ evlerini acilen restore edip çağdaş fonksiyonlar vermeliyiz.

Tarihî dokularını koruyan Odunpazarı, Safranbolu, Beypazarı, Kastamonu gibi, şehirler turizm gelirleriyle ayakta duruyor. Halkımız bilinçli korumacı başkanları yeniden seçiyor. Bunları mahalli yöneticilerimize hatırlattıktan sonra Eskişehir evlerinin TK araştırmacısı Prof. Dr. Neslihan Sönmez'i, Konya evlerinin TK araştırmacısı Prof. Dr. Celile Berk'i, rahmet ve saygıyla anıyorum. Çok geçmeden hem Konya'da hem de Sille'de Gökyurt'ta ve Akşehir'de kent dokularını, eski evleri korumaya, onarmaya başlamalıyız. Sille'nin Selçuklu Belediyesi'nce koruma amaçlı imar plâni yapılmış ve TK uygulamalar başlamıştır.

Halit GÜLER

TEBLİĞ VE İRŞADDA YAYIN VE İLETİŞİMİN ÖNEMİ

GİRİŞ

İnsanlığı karanlıktan aydınlığa çıkaran, cehâletten ilme ve dalâletten hidâyete kavuşturan İslâm dini, tebliğ ve irşadın, Resulullahın sünnetine uygun her çeşidine büyük önem vermektedir.

Tebliğ ve irşad, Peygamber Efendimizin ısrarla yerine getirdiği mühim hizmetlerinin ve işlerinin başında gelir. Çünkü hak dinin tanıtılması, insanlara öğretilmesi, ahlâk, itikat, ibâdet ve muamelâtla ilgili dinî hükümlerin takdimi ve tasnifi tebliğ ve irşadla mümkün olur.

Allah (c.c.) tarafından Peygamber Efendimize verilen ilk görev; hak din İslâm'ın tebliği ve insanların bu hususta irşad yoluyla ikaz edilmeleridir. Tebliğ ve irşad hizmeti, İslâm'ın zuhurundan günümüze kadar hep devam edegelmiştir. Kur'an-ı Kerim'de, ilk nazil olan âyetlerden birinde şöyle buyrulur: “Ey bürünüp sarınan (Resulüm), kalk (insanlara) uyar. Sadece Rabbini büyük tanı. Elbiseni tertemiz tut. Kötü şeyleri terk et.” (1)

Bu âyet-i kerimede Cenab-ı Hak Resulüne; vahiy yoluyla şimdiye kadar edindiklerini veya sana öğretilenleri insanlara açıkla, duyur, buyuruyor. Bu önemli görevi nasıl yerine getireceğini, işe kimden ve nereden başlayacağını şu âyet-i kerime ile açıklıyor: “(Önce) en yakın akrabanı uyar.” (2)

Allah (c.c.)'ın Resulü, Allah (c.c.)'dan aldığı emirleri aynen yerine getirmeye hazır ama, nasıl yerine getirecek, insanları nasıl uyaracak ve ne ile korkutacaktır? Peygamber Efendimiz bu önemli görevi, nasıl ifa edecekti? Hayatı boyunca tebliğ ve irşad görevini nasıl yerine getirecekti? Sevgili Peygamberimizi düşündüren ve çaresizlik içerisinde bırakan nokta burası idi.

Allahü Teâlâ: “Müşrikler istemeseler de dinini, bütün dinlere üstün kılmak için peygamberini hidâyet ve hak ile gönderen odur.” (3) buyuruyor. Kur'an-ı Kerim'de, Tövbe suresinin 33. âyet-i kerimesi de aynı mealde, aynı gerçeği dile getiriyor. O âyet-i kerimenin meâli de şöyle: “O (Allah), müşrikler hoşlanmasalar da (kendi) dinini, bütün dinlere üstün kılmak için Resulünü hidâyet ve hak din ile gönderendir.” Fetih suresinin 28.âyet-i kerimesinde de, önceki âyet-i kerimelerde olduğu gibi aynı husus ifade ediliyor: “Bütün dinlerden üstün kılmak üzere, Peygamberini hidâyet ve hak din ile gönderen odur. Şâhit olarak Allah yeter.”

A-ÖZDEĞER VE YARGILARIN BAŞINDA DİN GELİR

Toplum hayatında ve değerler manzumesinde din, öz değer ve yargıların başında gelir. Din denince de tabii olarak akla; İslâm dini gelir.

İslâm, ilâhî bir dinin ve ahlâkî bir sistemin adıdır. Sevgili Peygamberimiz Hz.Muhammed (s.a.s.) in tebliğ eylediği bu dine, İslâm adını veren Müslümanların kendileri değil, Kur'andır. Nitekim Allah (c.c.) Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurur: "Allah nezdinde hak din, şüphesiz İslâmdır." (4)

Bir başka âyet-i kerimede de şöyle buyrulur: "Bugün size dininizi ikmal ettim, üzerinize nimetimi tamamladım ve sizin için din olarak İslâm'ı beğendim." (5)

"İslâm'ın sözlük anlamındaki inkiyat ve itaat her ne kadar mutlak ise de kelimenin örfteki kullanımı sadece (doğruya ve hakka uyma) manâsı taşır. Yanlış ve kötüye boyun eğme şeklindeki bir teslimiyet, İslâm'a aykırıdır ve isyan olarak nitelendirilir.

Kur'an-ı Kerim'de İslâm kelimesi sekiz yerde geçmekte, ayrıca çok sayıda âyette aynı kökten fiil ve isimler bulunmaktadır." (6)

İslâm dininden bir başka dine inanmanın yanlış olacağını aşağıdaki âyet-i kerime açıkça beyan ediyor: "Kim İslâm'dan başka bir din ararsa, bilsin ki kendisinden (böyle bir din.) asla kabul edilmeyecek ve o, ahirette isyan edenlerden olacaktır." (7)

Meallerini kaydettiğim âyet-i kerimelerden anlaşılıyor ki; bir toplumun öz değer ve yargılarının başında şüphesiz din gelmektedir. Burada da ifade edelim ki dinden maksatta İslâm'dır. Zira din, dünyada var olduğundan beri mevcuttur. Dünyanın ilk misafiri Adem Aleyhisselâmdır. Adem Aleyhisselâm aynı zamanda ilk peygamberdir. Hz. Adem'in neslini irşad ve ıslâh etmenin yanında dünyayı tanımak, tanıtmak ve imar etmek gibi bir görevi daha vardı. Ahir zaman peygamberi Muhammed Mustafa (s.a.s.) ise, bütün peygamberlerin sonuncusudur. Yani Hz.Muhammed (s.a.s.) son peygamber ama, son insan değildir. Allah (c.c.) tarafından kendisine gönderilen ve kendince bizzat insanlara ulaştırılan hak din İslâm, hiçbir baskıya ve değişikliğe uğramadan zamanımıza ulaşmış, hiç şüphesiz son insana da aynı şekilde ulaşacaktır.

B-DİN NASİHATTİR

En son ve en mükemmel ilâhî bir din olan Müslümanlık, ümmeti olmakla büyük şeref duyduğumuz ve itibâr kazandığımız Hz.Muhammed (s.a.s.) tarafından en güzel ve en uygun şekilde insanlığa tebliğ edilmiştir.

Hak din İslâm'ı insanlığa sunan Peygamber Efendimiz: "Din, nasihattir." (8) buyuruyor. Sevgili Peygamberimiz, insanlara müspet anlamda nasihat etmek, önemli dinî bir görev olduğu için bu sözü üç defa

tekrarlıyor. Tebliğ ve irşadda ağırlıklı bir noktaya oturan ve manevî tefekkürde merkez görevi yapan nasihatın, dinde önemli bir yeri vardır. Kur'an-ı Kerim hükümlerinin insanlığa ulaştırılmasında ve öğretilmesinde tebliğ ve irşadın önemi, aşağıdaki âyet-i kerime ile hükme bağlanmıştır:

“(Resulüm), sen Rabbinin yoluna hikmet ve güzel öğütlerle çağır ve onlarla en güzel şekilde mücadele et. Rabbin, kendi yolundan sapanları en iyi bilendir ve O, hidâyete erenleri de çok iyi bilir.” (9)

Bir başka âyetinde de şöyle buyrulur: “İslâm’a çağrıldığı halde Allah’a karşı yalan uydurandan daha zâlim kim olabilir? Allah, zâlimler topluluğunu doğru yola erdirmez.” (10) Hemen yukarıda meâlini okuduğumuz âyet-i kerime Allah (c.c.), kullarının hayra dâvet edilmelerini istemektedir. Hakka dâvet etme, insanları iyiliğe ve güzelliğe çağırma işi de sevabı ağır basan ve mükâfatı bol olan bir ameldir. Önemli ve lüzumlu olduğu kadar da dikkat, itinâ, hüner, nezaket ve zarafet isteyen bir iştir. Bu güzel hasletlerden önce de yeterli bilgiye, görgüye ve tecrübeye sahip olmak gerekir. Demek ki hakka dâvet ve hayrı tavsiye, sıradan insanların yükleneceği bir sorumluluk değildir.

Hakka dâvet edilmesi gereken insanlar 3 grupta toplanır: Yukarıda meâlini okuduğumuz son âyet-i kerime, bir toplumun tamamını içine alan bu üç sınıf insana uygulanacak dâvet programının bir özeti sayılmalıdır.

1. İlimle uğraşanlar; akl-ı selîm sahibi ve eşyanın hakikatini öğrenmeye çalışan araştırmacı kimseler. Düşünürlerden oluşan bu zümreyi Hakk’a, ilim ve hikmetle dâvet etmek gerekir. Zira hikmet, kesinlik ifade eden ve onların gelişmiş akıllarına uygun düşen delillerdir. İlim sahiplerini ancak bu metotla ikna ve ikaz etmek mümkün olur.

2. Halk; bir toplumun çoğunluğunu teşkil eden, henüz temiz ve sağlam fitratını koruyan orta sınıf. Güzel öğüt, yumuşak yaklaşım bunlar içindir. Bunlar ilim sahibi değiller ama, onore edilmekten hoşlanırlar. Bu zümreyi, kendilerine değer vererek hak yola dâvet etmek uygun düşer

3. Mücadeleciler, inat ve düşman kimseler. Tebliğ ve irşad yolunun en güzel usulüyle Hakka dâvet edilmesi ve düşünülmesi gerekenler de bunlardır. Bu zümreyi hakka dâvet edecek kimselerin, insan karakterlerini tahlil edebilecek ve ona göre tavır takınabilecek psikoloji ve sosyoloji gibi ilimleri bilmeleri isabetli olur.

Dip notlar

1 Müddessir Suresi, âyet; 1-5.

2 Şuara “ “ 214.

3 Saff “ “ 9.

4 Al-i İmran “ “ 19.

5 Maide “ “ 3.

6 T.D.V. İslâm Ans. Cilt; 23, sayfa;1.

7 Al-i İmran Suresi, âyet; 85.

8 Riyazü’s-Salihîn.cilt; 1

9 Nahl Suresi, âyet; 125.

10 Saff Suresi, âyet; 7.

• Devam Edecek

“PEYGAMBER ÖYKÜLERİ” (2)

Değerli ilâhiyatçı ve ilim adamlarımızdan Doç. Dr. Dilaver Gürer tarafından hazırlanan **“Fusûsu’l- Hikem ve Mesnevî’de Peygamber Öyküleri”** isimli eser, Konevî Araştırmaları Merkezi (MEBKAM) yayınları arasında neşredildi.

Sayın yazarın da ÖN SÖZ’ünde açıkladığı şekilde bu güzel eser, daha önce yayımlanan **“Fusûsu’l- Hikem ve Mesnevî’de Peygamber Öyküleri”** (İstanbul 2002) adlı serin devamı mahiyetindedir.

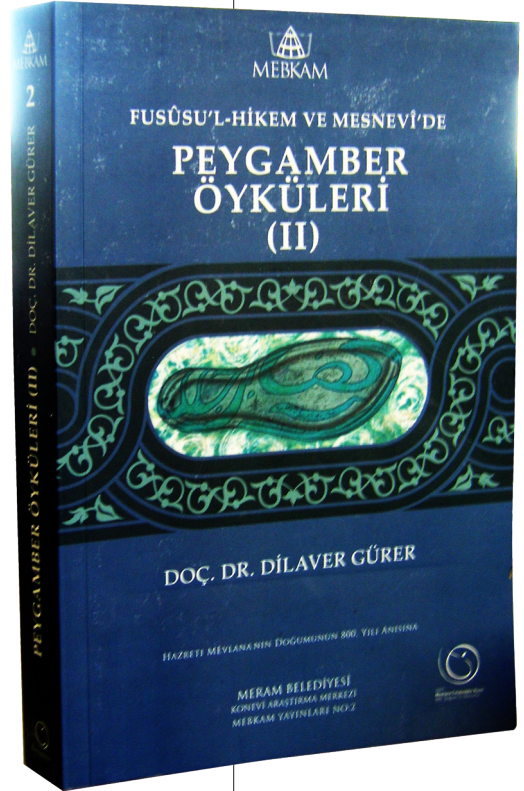
İlk bölümünü teşkil eden birinci ciltte ilk peygamber Hz. Âdem’den başlanarak ulûl azîm peygamberlerden Hz. Nuh, Hz. İbrahim. Hz. Musa, Hz. İsa ve Hz. Muhammed (a.s.) ile ilgili kıssalar incelenmiş, elimizdeki ikinci ciltte de; Hz. Hûd, Hz. Sâlih, Hz. Yusuf, Hz. Davut, Hz. Süleyman. Hz. Lokman ve Hz. Üzeyr olmak üzere toplam yedi peygamber ele alınmıştır.

Eserin özelliği, Fusûsul Hikem ve Mesnevî’de yer alan peygamberlerin, peygamber kıssalarının karşılaştırmalı şekilde ele alınmasıdır.

Meram Belediye Başkanı Refik Tuzcuoğlu’nun SUNUŞ’u ile başlayan eser, MEBKAM Yön. Kur. Baş. Hüsamettin Sönmez’in TAKDİM’i ile devam ediyor. Sunuş ve Takdim’de eserin önemine temas ediliyor. Başta yazar olmak üzere, eserin neşrinde emeği geçenlere teşekkür ediliyor. Kitabın başında da yazarın hayatı ve eserleri ile ilgili bilgi verilmiş. Eserin tamamı tetkik dildiğinde bu çalışmanın sahasında bir ilk olduğu anlaşıyor.

Tasavvufî eserlerin, diğer dinî eserlere nispetle anlaşılması daha zordur. Anlaşılabilmesi için, bilgi birikimi yanında, bunların daha dikkatle okunması, sembol ve mefhumların iyi kavranması gerekir. Sayın yazar, eserin ÖN SÖZ’ünde kitabın anlaşılmasını sağlayacak izahlarda bulunmuşlar. Bu sebeple okuyucunun mutlaka ÖN SÖZ’ü dikkatle okumaları gerekmektedir. Ön sözleri atlama alışkanlığı olan okuyucuların kulakları çınlasın. Eserin sonuç bölümü de öyle.

Yazarımızın, **“Büyük sûfiler aynı makamlarda hep aynı düşünceleri ifade etmişler , aynı**

duyguları paylaşmışlardır.” değerlendirmesine katılmamak mümkün değildir. Zira tasavvuf erbabının istifade ettiği pınar hep aynı pınardır. Aralarında sadece üslûp farkı bulunabilir.

Toplum, bir zamanlar tasavvufî hayatla iç içe idi. Veya bu hayatı yaşayanları görüyordu. Şimdi bu irfan membaı kurudu. Bu sebeple günümüzde böyle tasavvufî kaynak eserlere büyük ihtiyaç var. Yoksa Hz.Mevlâna'yı Şeyh-i Ekber'i, Sadreddin-i Konevî'yi nasıl anlayacaksınız?

Tasavvufî eserlerde kullanılan semboller, zahirî ve batınî gerçeklerin anlaşılması için birer vasıta. Bu semboller sayesinde okuyucu, manevî duygu ve hazzın zirvesine ulaşır.

Meselâ, Kur'an-ı Kerim'de geçen, Yusuf (a.s.) gömleğinin kokusu, Mesnevî'de bir sembol olarak ele alınır. Konu üzerinde etraflıca durulmuştur. (s. 126)

Hz. Mevlâna'ya göre Yusuf'un gömleğinin kokusu, bir ilâhî koku olup, mâneviyat körü olan gözlerle ve gönüllere şifadır. Bütün mesele bu kokuyu alabilme yeteneğine sahip olabilmektedir. Hz. Mevlâna bu gerçeği Mesnevî'de onlarca beyitle açıklamaya çalışır. Ve bir beytinde şöyle der:

“Gönüllerde aşk derdi olanlar hep o kokuyu arayıp dururlar.”

Aramayan bulamaz.

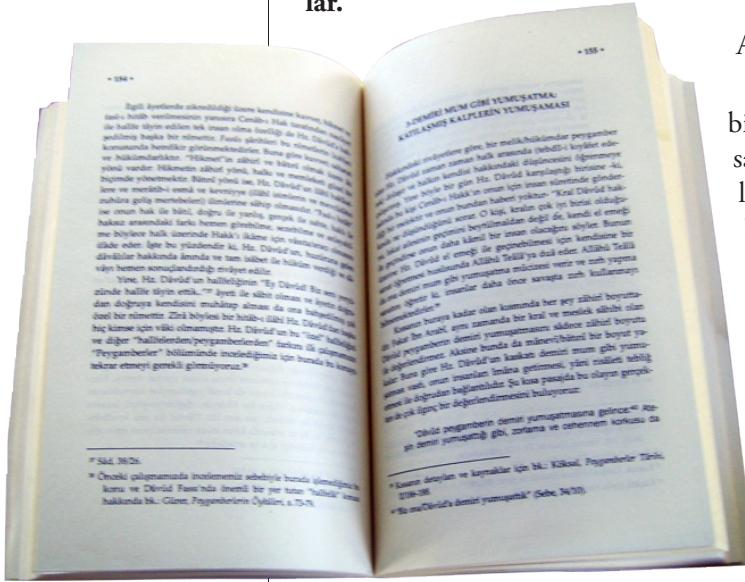
Eser, her yaşta insanın okuyabileceği bir özelliğe ve güzelliğe sahip. Meraklıları bu esere mutlaka ulaşmalı. Keşke Meram Belediye'miz, eserin birinci cildini de bu yayınlar arasında neşredebilse. İnsanımızın, özellikle gençlerimizin peygamberlerin hayatını ve biri birinden hikmetli menkıbelerini zevkle okuyacağı kaynak bir esere sahip olmuş oluruz.

MEBKAM Yön. Kur. Baş. Sayın Hüsametdin Sönmez Bey, son derece değerli ve gayretli bir insan. Çalışmalarını ilgi

ve hayranlıkla takip ediyoruz Böyle bir eserin MEBKAM yayınları arasında çıkmış olması, son derece isabetli olmuştur. Benzer eserlerin devamını bekliyoruz.

324 sayfadadan oluşan eser, yukarıda da ifade ettiğimiz gibi, SONUÇ ve BİBLİYOGRAFYA bölümü ile son buluyor.

Başta Meram Belediyesi ve değerli yazarımız Doç. Dr. Dilaver Gürrer olmak üzere, böyle güzel bir eserin yayımlanmasında emeği geçen herkesi kutluyorum.

Attilâ İlhan ve Türk Dili

11 Ekim 2005 tarihinde kaybettiğimiz ünlü şair, yazar ve düşünce adamı Attilâ İlhan 15 Haziran 1925'te Menemen'de doğdu. İlk ve orta eğitiminin büyük bir bölümünü İzmir ve babasının işi dolayısıyla gittikleri farklı kentlerde tamamladı. İzmir Atatürk Lisesi ve İstanbul Işık Lisesinde okudu. Bir süre İstanbul Hukuk Fakültesine devam etti. Birkaç kez Fransa'ya gitti. Gazetelerde yazı işleri müdürlüğü ve yazarlık yaptı.

İlk yazı denemelerini Yeni Edebiyat, İstanbul, Yücel ve Gün dergilerinde takma adlarla yayımlayan Attilâ İlhan, CHP şiir yarışmasında ikincilik ödülü alınca ünlü kalemler arasına girdi. Daha sonra çeşitli dergi ve gazetelerde yazdığı şiir ve eleştirileriyle dönemin aralıksız yazan edebiyatçılarından oldu. Türk şiir tarihinde kendine has bir yol çizerek pek çok şairi ardından sürükledi. Son yarım yüzyılın en başarılı şairleri arasına girdi.

Şiirlerinde ferdi konuların yanı sıra özgürlük ve bağımsızlık özlemi temasını işledi. Aynı çizgiyi romanlarında da devam ettirdi.

Şiirleri: Duvar, Sisler Bulvarı, Yağmur Kaçağı, Ben Sana Mecburiyet, Belâ Çiçeği, Yasak Sevişmek, Tutuklunun Günlüğü, Böyle Bir Sevmek, Elde Var Hüzün, Korkunun Krallığı, Ayrılık Sevdaya Dâhil, Kimi Sevsem Sensin.

Romanları: Sokaktaki Adam, Zenciler Birbirine Benzemez, Kurtlar Sofrası, Aynanın İçindekiler, Bıçağın Ucu, Sırtlan Payı, Yaraya Tuz Basmak, Dersaadet'te Sabah Ezanları, O Karanlıkta Biz, Fena Halde Lemman, Haco Hanım Vay, Allahın Süngüleri-Reis Paşa.

Gezi Notları: Abbas Yolcu.

Çevirileri yanında senaryolar da yazan Attilâ İlhan'ın en tanınmış senaryosu Kartallar Yüksekten Uçar dizisininidir. (Türk ve Dünya Edebiyatından Şairler ve Yazarlar, Öğün yayınları, Ankara, s. 198-199./ - <http://www.kimkimdir.gen.tr/kimkimdir.php?id=3433>)

Attilâ İlhan'ı kısaca tanıttıktan sonra ölümünün ikinci sene-yi devriyesinde onun Türk dili üzerine söylediklerinden bazılarını hatırla(t)mak istedik. Umarız ki onun hayırla anılmasına vesile olur.

Attilâ İlhan'ın Türk dili üzerine düşündükleri kendi dünya görüşünden yazar ve şairlere tamamen zıt görüşlerdir. Ne ki bu zıt görüşler Türkçemizin hayrınadır ve -neyazık ki- milliyetçi-muhafazakâr geçindiği hâlde diline karşı duyarsız pek çok edibe de ibret olacak mahiyettedir.

Dilde Özleştirme Karşısında Attilâ İlhan:

Attilâ İlhan dilin tabiî mecrasında akışına sunî müdahalelerde bulunmaya karşıdır. Bunu müteaddit yazı ve konuşmalarında dile getirmiş. Bunlardan en dikkat çekicilerinden iki tanesini özetliyoruz. Bunlardan ilki Cumhuriyet gazetesine yazdığı “...‘Dili Bir Çıkmaza Saplamaşızıdır’...” başlıklı yazısı ile Prof. Dr. Mustafa Kahramanyol’un “Millî Kültürümüzün Özü Olan Dilimiz” adlı makalesidir.

“...ümmeet toplumlarında dil - dolayısıyla kültür- dine göre değışirmiş; onca böyle büyük üç adet ümmeet toplumu ve sentezi var; birisi, Batı/Hıristiyan toplumu, ikincisi Doğu/Müslüman toplumu; üçüncüsü, daha doğudaki, semavi olmayan dinler topluluğu! Ümmeet toplumunda, başat dil, dinin kendini ifade ettiğı dil: Batı’da bu, Yunanca/Latince olarak görünüyor; Osmanlı’da, Arapça/Farsça olması, son derece normal; zira Müslümanlığın ümmeet dili, bu iki dil...”

“...Batı ülkeleri, Fransa, İtalya ve İspanya, nasıl millet diline geçerken, Yunanca/Latince kökenli birçok kelime, hatta kuralı aldılar kullandılarsa;

Türkler de, Selçuklu/Osmanlı ümmeet sentezinden, millet sentezine geçerken, dillerinde elbette Farsçal/ Arapça kelimeler bulunacaktır; ve bunda yadırganacak şey yok; ya da asıl yadırganması gereken, özleştirme adı altında dilin budanıp kuşa çevrilmesi: Zira böyle yetiştirilen genç kuşakların, ecdadın dilini anlaması imkânsızdır; bu da, kendi kurdukları (Selçuklu/Osmanlı) medeniyet sentezinden kopmalarına, boşlukta kalmalarına yol açar!..”

“Hayret -biraz da dehşetle- dinliyordum; elimde olmaksızın, belki de onu ‘madara etmek’ maksadıyla, sözünü keserek sordum: “...Peki, şimdi siz Fransızcadaki Yunan/Latin kökenli kelimeleri atsanız, ne olur?” ; cevabı unutulur gibi değildir: “... Atamayız, çünkü geriye kalsa kalsa, yüz, bilemedin iki yüz kelime kalır. O da konuşmaya yetmez.” Dönem, Cumhurbaşkanlığı sanat danışmanı Nurullah Bey’in (Ataç) ‘alenen ve resmen’ ‘Yunanca ve Latinceye geçmeliyiz, onlar gibi olmalıyız, onlara benzemeliyiz!’ dediğı dönem; bunu söylediğim zaman, Prof. Carlier’den aldığım cevabı, tahmin edebilirsiniz: “... Biz bunu sömürgelelerde uyguladık: Kimliklerini, kişiliklerini yitirdiler!”

Dilin saplandığı çıkmaz...

... Yurda döner dönmez, ilk işim, Gâzi’nin Dil Devrimi serüvenine dalmak oldu; bu hususta, başvurulacak en güvenli kapı, TDK değil, başından itibaren Dil Devrimi içinde olmasına rağmen, sürekli ‘kayıt itirâzileri’ olan, Fâlih Rifkî (Atay) Bey’di. ‘Çankaya’ da dil bahsini okurken, sırtımdan nasıl bir yük kalktığını, anlatamam; çünkü ne diyordu bakın:

“...bir akşam Atatürk, sofra bittikten sonra, benim yanı başındaki iskemleye oturmamı emretti: ‘...Dili bir çıkmaza saplamaşızıdır’ dedi; sonra, ‘... Bırakırlar mı dili bu çıkmazda? Hayır! Ama ben de bu işi başkalarına bırakmam. Çıkmazdan biz kurtaracağız...’ dedi...” (bkz. Çankaya, Cilt

Gâzi'nin en büyük taraflarından biri, çıkmaza girmiş işlerde ısrarlı olmayışıdır; çünkü, 'Dil Devrimi' tam anlamıyla arapsaçına dönmüş; onun deyimiyle 'bir çıkmaza saplanmıştı. Fâlih Rıfkı Bey (Atay), işin ne-reye vardığını göstermek için ilginç bir hâtırasını naklediyor:

"...dağıldıktan sonra, dostum Abdülkadir yanıma geldi; kendisi bir defa demişti ki: "...ben Asya Türklerinin çoğunun lehçelerini biliyorum. Sizin ve Yakup Kadri'lerin lehçesini de anlıyorum. Benim aklımın ermediği bir lehçe varsa, o da Türk Dil Kurumu'nun lehçesi..." (a.g.e., s. 854)

Günümüzde, Gazi'nin 'Nutku'nu bile, okuyup anlayamayan gençler varsa; işte bu, o lehçenin mârifetidir... (Cumhuriyet, 04.05.2005)

"Dil meselesi, Gazi'nin yanlış yaptığı iki işten biridir. Ancak o müthiş gerçekçiliğiyle daha sonra bu yanlıştan dönmüştür. Fakat sonra gelenler sanki o bu işten vazgeçmemiş gibi kaldığı yerden devam ettiler.

Ben ilkokulun üçüncü sınıfındayken ilk önce Osmanlıca-Türkçe kılavuz geldi. Bundan sonra böyle bir dil konuşulacak denildi. Biz ufacak çocuklar bu işi alaya aldık. O zaman Cumhuriyet Halk Partisi diyecek yerde, 'Kamul Buyrul Tüz Bölemi' diyorlardı; CHP'nin özleştirilmiş hâli; böyle bir sululuk çıktı ortaya. Gazeteler dalga geçti. Hele Atatürk'ün o günlerde verdiği bazı demeçleri var, böyle lâflar kullanmış; birden bire Kamul Buyrul Tüz Bölemi demeye başladı, O'na hiç yakışmıyordu. Sonunda halkın konuştuğu dil Türkçedir diye karar verildi. Üniversitelerde Fransızca ve diğer dillerde eğitim veriliyordu, kaldırdılar. Böylece Mustafa Kemal bir yanlıştan dönmüş oldu.

Herkes sanıyor ki, İsmet Paşa Atatürk'ün kaldığı yerden devam etti, hayır! Mustafa Kemal Paşa hayatı boyunca bağımsız bir Türkiye savaşı verdi. Hiçbir zaman batıyla ittifak yapmadı. Batılılaşma diye bir kelimeyi ağzına hiç almadı. Oysa İsmet Paşa, iktidara gelir gelmez batıyla ittifak antlaşması yaptı. O antlaşmanın gizli olarak neler içerdiği sonradan meydana çıktı. 1940'lı yıllarda ben lisedeydim, o zaman birden bire Yunan-Latin temeli üzerinde bir kültür devrimine kalkıştılar. Biz liselerde Yunan-Latin eserlerini ders gibi okumaya başladık. Hatta Latince okutan liseler açıldı.

Bir Batı-Hristiyan kültür dairesi vardır. Bu dairenin içindeki bütün diller Yunan-Latin esası üzerine kurumsallaşmıştır. Bütün Avrupa dilleri Yunan-Latin sözcükleriyle doludur. Doğu'ya baktığımızda ise, çok net olarak görüyoruz ki, bir Doğu-İslâm kültür dairesi vardır. Bu dairenin içinde Afganistan'dan Boşnaklara kadar bütün diller, İslâm dininin kökenlerini oluşturan Arapça ve Farsça üzerine kuruludur. Bizim Arapça ve Farsça kelimeleri dilden kazımaya çalışmamız çok büyük bir yanıltı. Kelimeler değil sadece, daha da vahimi, kavramlar da yok şimdi. 'Mehtap' kelimesini dilden kaldırırsanız bütün Divan Edebiyatı'nı kaldırırsınız çocuğun kafasından. Çünkü Divan Edebiyatı'nda müthiş bir mehtap faslı vardır. Mehtap dedin mi bütün o çağrışımlar birlikte gelir. Çocukların kafasında çağ-

"Dil meselesi, Gazi'nin yanlış yaptığı iki işten biridir. Ancak o müthiş gerçekçiliğiyle daha sonra bu yanlıştan dönmüştür. Fakat sonra gelenler sanki o bu işten vazgeçmemiş gibi kaldığı yerden devam ettiler.

Batılı çocuklar kendi dillerinden 16.yüzyılda yazılmış bir eseri okuyup anlıyor; ben bile 16.yüzyılda yazılmış Fransızca bir eseri okuyup anlıyorum. Ama kendi dilimdeki Divan Edebiyatı'nı anlayamıyorum. Millî Eğitim Bakanlığı'ndan gelip 'tedrisatta ne yapmak lâzım?' diye sordular. Onlara da söyledim. Osmanlıca bütün liselerde mecburî ders olarak okutulmalı. Arapça ve Farsça da ihtiyarî olarak okutulmalı. Eğer bu yapılmazsa, 20 yıl sonra Türkler geçmişlerinden hiçbir şey okuyamayacak hâle geleceklerdir.

rışımalar, kavramlar yok oluyor. Böyle, böyle, dili yok ediyorlar ve bütün kültür de toptan gidiyor.

Her şeyi yok ediyorlar kafalarında. Dilden 'Arapça-Farsça' sözcükleri Türkçe değil diye çıkarmak çok büyük bir yanlış. Bu yanlış, şiddetli bir şekilde, on yıl sürdü; gençlerde çok hasar yaptı. Çünkü o zaman CHP iktidar partisiydi. Onun sözcülerinden birisi Nurullah Ataç'dı. Nurullah Ataç'ın Vatan Gazetesi'nde 'Biz Yunanca, Latince öğrenemediğimiz için geri kaldık' diye yazılarını bulursun. Alenen devletin resmî fikri olarak söyleniyordu bu. Batı Hıristiyan kültürünün tam adaptasyonu. İsmet Paşa zamanında bir seçkinler oligarşisi oluştu Türkiye'de. Türkiye'de ilericilik kültürü bazında konuşulur; hâlbuki ilericilik iktisat bazındadır.

Örtü meselesi de böyle. Atatürk hayattaydı, çok iyi hatırlıyorum; ben ilkokulu bitirip Anadolu'ya gitmiştim. Kaymakam olan babamın tayini çıktığı için. Orada sokaklarda çarşafli kadınlar vardı, beni görünce arkalarını dönüp duvara, yere çömelirlerdi. Ben, İzmir'den gelmiş çok Alafranga yetmişmiş bir çocuktum. Mustafa Kemal Paşa sağdı. Benim babam orada kaymakamdı. Hiçbir tedbir alınmıyordu, hiçbir şey söylenmiyordu. Mustafa Kemal Paşa inkılâbını laiklik üzerinde kurmadı, antiemperyalizm üzerine kurdu.

Batılı çocuklar kendi dillerinden 16.yüzyılda yazılmış bir eseri okuyup anlıyor; ben bile 16.yüzyılda yazılmış Fransızca bir eseri okuyup anlıyorum. Ama kendi dilimdeki Divan Edebiyatı'nı anlayamıyorum. Millî Eğitim Bakanlığı'ndan gelip 'tedrisatta ne yapmak lâzım?' diye sordular. Onlara da söyledim. Osmanlıca bütün liselerde mecburî ders olarak okutulmalı. Arapça ve Farsça da ihtiyarî olarak okutulmalı. Eğer bu yapılmazsa, 20 yıl sonra Türkler geçmişlerinden hiçbir şey okuyamayacak hâle geleceklerdir.

Türk şiiri modernleşeyim, çağdaşlaşayım, postmodernleşeyim derken ofsayta düştü. Yâni, halk şiiri terk etti. Yeni şairlerin kullandıkları Türkçe onları bu ülkede birer yabancı hâline getirdi. Gelip bana komik bir soru yöneltir bu yeniler: "Abi, şiir kitapları neden satılmıyor?" diye. Onlara, "şiir kitapları satılıyor, sizinkiler satılmıyor?" diyorum. Çünkü halk, Yahya Kemal'i, Necip Fazıl'ı, Nazım Hikmet'i okuyor hâlen. Senelerden beri, hiçbir zaman bu kadar çok satılmadı, okunmadı benim kitaplarım. Son kitabım 13. basımını yaptı. Yapar, çünkü ben batı hayranı, enayisi değilim ve klâsik Türk şiirinden geliyorum. Benim şiirimde serbest vezinle yazılmış gazeller vardır.

Son zamanlarda sadece Divan Edebiyatıyla ilgileniyorum. Yaşlandıkça o dilin daha çok künhüne vardım. Şaka söylemiş gibi söyleyip, ne derin şeyler söylediklerini öğreniyorum. Geçen gün, bir gazeteden aradılar "en sevdiğiniz şiir nedir" dediler. Aklıma bir divan mısrası geldi: 'Bir ah ile bu alemin viran ederim ben!' Bir bu çapı düşünün, bir de 'rakı şişesinde balık olsam'ı düşünün. Ben Orhan'ı çok severim; fakat Divan Edebiyatı'nı bilmesine rağmen, göz ardı etmesini affedemiyorum. "

İşte, dil bâbında hâl-i pür melâlimiz böyledir. Uydurmaca öylesine rezil bir ruh hâli içinde uyduruluyor ki, buna canlar dayanmaz! Meselâ, "zorunlu" diye bir kelime tutturdular; "Zor" kelimesi Türkçe değil ki türevi Türkçe olsun! Bununla beraber, Farsçadan almış olduğumuz bu kelime ile

değişik kavramları izah etmişizdir: “Zora dağlar dayanmaz”, “Delinin zoruna bak”, “Zorla güzellik olmaz”, zor iş, bir yeri zorlamak... gibi. Öte yandan, mecburî ve zarurî kelimeleri ile ifade edilecek kavramları bir kelimeye nasıl sıkıştırırsın?! Elbette ki kavramlardan birisi geberir gider ve dil de güdük kalır! Bir de “Onur” aşağı, onur yukarı özentişi başladı. İşbu ucûbe Frenk dillerindeki “Honoris” kelimesi esas alınarak uydurulmuştur. Çünkü, bin senedir kullanmış olduğumuz “Şeref” kelimesi, bundan nasibi olmayanlara batmış olacak ki, bunu uydurmuşlardır. Bugünlerde bunu masumane kullananlar işin vahametini nereden bilsinler?! “Öneri”ye gelince, bu ucûbenin de temenni mi, teklif mi, tavsiye mi yerine kullanıldığı belli değildir. Ne idüğü belirsiz bu ucûbeyi kullanmak, yukarıda sayılmış olan üç kavramı da tarihe gömmek anlamındadır. “Nedeniyle” tâbiri de bir başka ucûbedir; sebebiyle, yüzünden, sâyesinde, saikiyla kavramlarının yerine bunu ikame etmek düpedüz kara cahilliktir. Bizim sözüm ona okumuşlarımızın ne büyük hikmet sahibi olduklarını, “Kreş”, “Kermes” ve “Mesdres” gibi kelimelerin dilimize sokulması ayan etmektedir. Kreş, Fransızcada ahır demektir ve Hristiyan çocuklarının gittiği yuvaların adına Sen Kreş derler. Çünkü, Hz. İsa’nın bir ahırda doğduğunu kabûl eden kilise, bu isimdeki bir yerde terbiye gören çocukların, oradan birer İsa gibi çıkacaklarını ima etmek istemektedir. Frenk ellerinde, siyaset ne olursa olsun, derin kültürün dizginleri Kilise’nin ellerinde olduğunun bir göstergesidir bu tâbir. Alman başbakanı Sayın Merkel “Hristiyan kültürü Avrupa medeniyetinin temeli ve her şeyidir” diye boşuna mı yırtınmaktadır. Bizim zavallılar, bu kelimeyi ithal ederken kökenini araştırmak feraseti nereden bulsunlar?! Biz buraya rahatlıkla “Yuva” diyoruz efendim. Kermes kelimesi de İngilizcedeki Ker Mes (Care Mess) tâbirinden araklanmış ve “Cemaat Rahmeti” anlamındadır. Türkler bunun yerine “Hayır Pazarı” diyebilirler. Olmayanlar, kendi bilir! Mesdres de aynı rezaletin başka bir parçasıdır: Önceleri kilisede giyilen düzgün, resmî kıyafet anlamında kullanılmışken, daha sonraları gece kıyafeti anlamında da kullanılmaya başlanmıştır. Bizim cühelâ da mal bulmuş Magribî gibi bunun da kökünü, ne idüğünü araştırmadan üstüne atlamışlardır. Attilâ İlhan’ın dediği üzere, bir defa kafalara Frenkleşmek girmiş ya!... Bir de son zamanlarda, neresinden baksan elle tutulur bir tarafı olmayan uydurmacanın yanında, rüküş, hatta iğrenç bir dil ortaya çıkmağa başladı; “kendine iyi bak”, “tabii ki” gibi sözler söylenir oldu. Oysa Türkler öyle demezlerdi; “Allahaismarladık” diye birbirlerini en ulu makama ısmarlarlardı, önü karanlık bir işe gidene de “Kendine mukayyet ol!” (Yanlış işler yapmayasın anlamında) derlerdi ve nihayet İngilizceden çalma “tabii ki” değil, tam mutabakat anlamında “Elbette” veya “Hay hay” derlerdi. Hadi hayırlısı.

Ben bunca lâfi sözüm ona muhafazakârlara ve milliyetçilere söylemedim. Zira, onlardan kısım-ı âzamisinin esas iştigali maraz-ı iktidardır; bu gibi kuru meselelerle kaybedecek zamanları yoktur ve de zat-ı muhteremlerin “vizyonları ve misyonları” nev’i şahıslarına mahsustur. Benim mâruzatım, ehl-i dile ve ehl-i ilmedir. Sürç-ü lisan ettikse affola! (Prof. Dr. Mustafa KAHRAMANYOL, “Millî Kültürümüzün Özü Olan Dili-miz”, <http://www.turkocagi.org.tr/modules.php?name=Makale&pa=sowpage&pid=8>)

Kreş, Fransızcada ahır demektir ve Hristiyan çocuklarının gittiği yuvaların adına Sen Kreş derler. Çünkü, Hz. İsa’nın bir ahırda doğduğunu kabûl eden kilise, bu isimdeki bir yerde terbiye gören çocukların, oradan birer İsa gibi çıkacaklarını ima etmek istemektedir.

Adnan AĞIRBAŞLI

TÜRK KÜLTÜRÜ'NE "ENDER" YETİŞEN "ÖRNEK" ALINMASI GEREKEN BİR KONYA'LI "MEHMET ALİ APALI"

Mehmet Ali APALI Türk kültüründe "ender" yetişen ve "örnek" alınması gereken bir "Konya Çelebisi", bir "İstanbul Efendisi"dir.

Kayınpederim merhum Mehmet Ali APALI'yı benim çok küçük yaşlarda tanıma imkanım olmuştur. Kapı Camii'nin İmam ve Hatipliğini uzun yıllar yapan Süleyman Vehbi Hoca ile hem dost ve hem de arkadaşları aynı mahallede, "Kuzgunkavak Mahallesi"nde otururduk, Mehmet Ali Beyin evleri bizim evin biraz ilerisinde idi.

Babam Süleyman Vehbi Efendinin çarşı içinde bir dükkanı vardı. Kiracı uzun zamandan beri aylığını ödemediği gerekçesiyle babam kiracıyı mahkemeye vermiş, hem ödenmeyen kiralari tahsil etmek, hem de işyerini boşaltması için. Kiracımız da bir karşı dava açmak istemiş, doğruca zamanının en iyi avukatlarından olan Mehmet Ali APALI'ya gitmiş, durumu anlatmış. Kiracıyı dinleyen ve dava dosyasını inceleyen Mehmet Ali Bey, "Bu davayı alamam ben. Zira Süleyman Vehbi Hoca hem arkadaşım, hem de mahalle komşum, sen haksızsın, haksız olduğun içinde ben seni savunmam" diyerek davayı almamıştır. Bu davayı o tarihlerde bizim evimizin karşısında oturan bir başka avukat almış ve mahkemeyi de kaybetmişti.

Kayınpederim Mehmet Ali APALI sevgili kızı Feride Olcay Hanımefendi ile evlendikten sonra bu olayı bize anlatmıştır. Benim de bu olayı anlatmaktaki asıl sebebim Mehmet Ali APALI'nın "ender" yetişen bir kişi olduğunu ve "örnek" alınacak bir kişiliğe sahip insan olduğunu ifade etmektir.

Merhum Mehmet Ali APALI'nın felsefesinde bile adalet terazisi vardı. Bu terazide ölçer, biçer, tartar, iyi tarafı, haklı tarafı ağır bastığına inandığı davaları alırdı. Avukatlığını para getirsin diye hiçbir zaman yapmamıştır. Hep haklının yanında olmuştur. Haklıyı savunmuştur.

Merhum Mehmet Ali APALI, Cenab-ı Allah'ın insanlar için bahsettiği doğadan da en iyi şekilde istifade etmesini bilen kişilerin başında gelmektedir. Bütün ömrü doğa ile haşır neşir olmakla geçmiştir. Babası ve özellikle de dedesinden kalan **Selçuklu Kuşları**'nın yetişmesinde onların günümüze kadar gelmesinde Mehmet Ali APALI'nın büyük yararlılıkları olmuştur. Selçuklu Güvercinleri için, "Bunlar bizim Orta Asya'dan beri geldiğimiz varlıklardır, bunlara kendi gözümüz, kendi canımız gibi bakmalıyız, bunlar bizim atalarımızın mirasıdır" derdi.

Merhum Mehmet Ali APALI bey, Selçuklu Güvercinleri'nin bakım saati geldiği zaman kendisinin karnı aç da olsa önce kuşlarının karınlarını doyurur, onların sularını verdikten ve onların ilaçlarını damlattıktan sonra sıra kendisine gelirdi. Meram Yaka semtindeki bağında ise çeşit çeşit meyve ağaçları yetiştirmeyi de çok severdi. Kendi bağında Konya'da yetişen nanide meyvelerin olması onun için en büyük zevkti.

Çiçek merakıda bunların yanında yer alır. Çok güzel ve çeşitli gül, yıldız çiçeği ve Hüsn-ü Yusuf (Hüsnü Yosif), dediğimiz çiçeklerinin de en iyisinin kendisinin bahçesinde olmasını da arzu ederdi. "Bülbül"ün "Gül"e aşık olduğu gibi, Mehmet Ali APALI'da gül mevsiminde güllere, yıldız çiçeği mevsiminde de yıldız çiçeklerine aşık. Mevlânâ Hazretlerinin "Hamdım, piştım, yandım" diye bütün ömrünü özetlediği gibi Mehmet Ali APALI'nın da bütün ömrünü biz de "Gül ve Güvercin" diye özetleyebiliriz.

Merhum Mehmet Ali APALI, ailesine çok düşkün bir babaydı, bir dedeydi. Kimseyi kırmamıştır, kimsede onun kalbini kırmamıştır. Kimseyi incitmemiş, kimse de onu incitmemiştir.

Torunlarını yanına toplar ve onlara Mesnevi'den hikayeler anlatır, onların anlayacağı dilde hayattan örnekler verir ve yetiştirmelerini sağlardı. Her şeyi ile örnek alabileceğimiz bir insan olan kayınpederim Mehmet Ali Beye vefatının 20. yılında Cenab-ı Allah (c.c)'tan rahmet dilerim. Ruhu şad olsun....